

KIÁLLÍTÁSI NAPLÓ

A nyár Szegeden a kiállítások ideje: az ünnepi hetek alatt az idén is 13 kiállítás nyílt a városban, ebből 8 kulturális jellegű. Nyári kiállításaink fokozatosan sorakoztak fel a szabadtéri játékok mellé az elmúlt tíz év alatt, s az idei nyáron a kulturális kiállításokat összesen mintegy 62 000 látogató nézte meg.

SZEGEDI NYÁRI TÁRLAT

A nyári tárlat az idén második évtizedébe lépett. Az idei tárlat meghirdetése ugyanúgy indult, mint korábban: a rendező szervek a színház, a zene, tánc és irodalom ihlette képzőművészeti alkotásokat várt a művészektől. S mennyiben realizálódott a várákozás? A katalógus előszavában Rozványi Márta művésztörténész, a kiállítás rendezője azt írja: „...egyre több a zenélő-, mesélőkedv, és az elmélyült líra vagy a drámai feszültség a tárlat anyagában. A színek, formák, vonalak ritmusával muzsikálás, mesélés teszi igazán széppé, sokatmondóvá a képet, szobrot, grafikát. Ennek értéke, igazolása mintha a szokottnál fokozottabban jelentkezne ezen az országos kiállításon.”

Úgy érezzük, hogy a tárlat az idén is teljesítette feladatát. A bírálók, kritikusok általában az egységességet követelik, ez a tárlat viszont igen sokféle műfaj és kifejezési forma szempontjából. A korábbi kiállításokhoz viszonyítva az idén a kifejezési formák még jobban differenciálódnak. Ez a sokoldalúság a szegedi tárlatra éppúgy jellemző, mint a ma képzőművészetére. S mivel a kiállítók az ország legkülönbözőbb városából, korosztályaiból jönnek össze, mindez természetes. A szegedi tárlat éppen azért válhatott országos jelentőségű kiállítássá, mert kezdettől szereplői voltak az idősebb nagy mesterek, az erős középgeneráció és az ifjú, erőteljesen hangot adó tehetségek.

Műfaj szempontjából is változatos az anyag: 96 festmény, 63 grafika, 41 szobor, 37 érem és 14 egyéb műfajú (kerámia, tűzzománc, faintarzia, gobelin) mű került bemutatásra; összesen 137 művész 251 alkotása.

Meg kell még említeni, hogy a szegedi művészek igen színvonalas munkákkal jelentkezték a kiállításon. 24 szegedi művész műveit láthattuk a kiállításon, s díjazottak közül is ketten: Papp György és Zombori László a szegedi alkotókat képviselik.

SZEGEDI MŰGYŰJTŐK KIÁLLÍTÁSA

Tavaly ősszel alakult meg a Bartók Művelődési Központban a Szegedi Műgyűjtők klubja mintegy 30 résztvevővel. A műgyűjtésnek Szegeden komoly múltja van. A századfordulón — Szelesi Zoltán kutatásai alapján tudjuk — a Zsótérok, Kárászok, Enyedi Lukács és Bach Bernát családja komoly műgyűjteménnyel rendelkezett. Anyagukból már 1917-ben kiállítást rendeztek, amelynek katalógusához Móra Ferenc írt előszót, s szavai ma is érvényesek: „A Műbarátok Körének első lépése nem lehetett más, mint összeszedni amink van, mind kihozni a napvilágra az elzárt családi szobák kincseit... A végső cél az, hogy Szeged egyéni arcába egy olyan vonást is belevigyünk, amelyet eddig a hiánya tett érezhetővé.” Évtizedek óta nem volt kiállítás a szegedi műgyűjtők anyagából, pedig a mai szegedi gyűjtőknek is értékes anyaga van. Az új műgyűjtő klub első kiállítását az ünnepi hetek alatt rendezte meg a művelődési központban. A gazdag anyagból csak ízelítő bemutatkozás volt ez a kiállítás.

Időben a századfordulóval kezdődik a festészeti anyag. A nagy alföldi művészeket Tornyai, Koszta, Nagy István, Rudnay munkái képviselik. A sok régi szegedi művész — Nyilasy, Dinnyés, Szőri, Károlyi és Heller — mellett a ma alkotó sze-

gedi művészek: Dorogi Imre, Erdélyi Mihály és Vinkler László műveit láthattuk. A festészeti anyagból egy korai Derkovits-művet és egy Iványi-Grünwald-képet kell még kiemelni. A szobrászatot Medgyessy és Tápai Antal művei képviselik.

A következő alkalommal — úgy tervezik — a mai szegedi művészek magángyűjteményekben levő alkotásaival mutatkozik be a klub.

RITKASÁGOK KIÁLLÍTÁSA A SOMOGYI-KÖNYVTÁRBAN

Tavaly nyáron rendezte meg a könyvtár első ízben régi anyagának bemutatására szolgáló kiállítását. A törzssanyag a híres Somogyi-hagyaték. A kiállítás megnyitásán dr. Kovács Máté egyetemi tanár hangsúlyozta, hogy ilyen mennyiségű alapítvánnyal egyetlenegy könyvtár sem indult hazánkban, még a Széchényi-könyvtár sem.

A 43 000 kötetből az idén a barokk és a felvilágosodás anyagának egy része került kiállításra. A barokk anyagot La Fontaine, Molière műveinek korabeli kiadásai, a magyar Faludi Ferenc, Pápai Páriz Ferenc, Bod Péter és Bél Mátyás művei képviselik. A tudomány fejlődését Descartes, Hobbes, Newton, Bacon és Galilei művei. A felvilágosodást Voltaire és Rousseau, a nagy francia mesterek műveinek korabeli kiadásai mellett a magyar felvilágosodás írói: Bessenyei György, Batsányi János és Kazinczy Ferenc írásai reprezentálják. Az irodalmi részt gazdag növénytani anyag egészíti ki, melyből elsősorban Linne műveit és a két gyönyörűen illusztrált növénykönyvet (*Icones Plantarum rariorum* és a *Hortus Romanum*) kell megemlíteni, melynek képeit külön díanézón lehetett látni. A tavaly már bemutatott legrégebbi anyagból ízelítőként a legértékesebbeket az idén is kiállították, így Vesalius nagy anatómiáját (1555) és a Prágai Missalé-t (1492).

A kiállítás a tavalyinál is jobban sikerült. Az időrenden belül tematikailag csoportosítva láttuk az anyagot, s mivel mindezt lezárt tárlókon keresztül szemlélhette a látogató, sok kiemelt fotóanyag került a tárlók mögötti paravánokra. A rendezés Papp János és Tóth Béla, a Somogyi-könyvtár tudományos kutatóinak munkája.

HARC A TISZÁVAL

Alig fejezte be a város az idei árvíz elleni védekezés kellékeinek eltakarítását, a Somogyi-könyvtár és a Móra Ferenc Múzeum közös rendezésében a kupolacsarnokban elkészült a kiállítás az idei árvíz dokumentálására. A kiállítás Tóth Béla és dr. Csongor Győző munkája. Az anyag egy része a 91 évvel ezelőtti árvizet idézi. Vágó Pál nagy képe, a hozzá készült vázlatokkal, rézkarcok és rajzok elevenítik fel az 1879-es árvízi napokat. Kiállítottak még számos kiadványt az 1879-es nagy árvírről és az újjáépítésről. Az idei árvíz anyaga sajtócikkekéből és fotókból állt össze, s jól egészítik ki az árvíz ihlette képzőművészeti alkotások. A kiállítás nagy érdeme az eseményekre való gyors reagálás.

HUNOK, AVAROK, MAGYAROK

Az idei ünnepi heteket a Móra Ferenc Múzeum is új állandó kiállítással köszöntötte. A *Hunok, avarok, magyarok* címmel elkészült kiállítást dr. Ortutay Gyula akadémikus nyitotta meg. A közönség előtt eddig ismeretlen anyagot mutat be a rendező (Bálint Csanád) a hunoktól a magyar államalapításig terjedő idő emlékeiből. A kitűnően rendezett kiállítás nem követi az időrendet, hanem három egyenlő életformájú lovas nomád népet mutat be.

Eddig még ki nem állított avar és magyar arany ékszerek kerültek a tárlókba, s különösen nagy érdeklődésre tarthat számot a nagyszéksői fejedelmi aranyelet teljes készlete. A kiállítás egyik érdekessége a Nagy Károly-kard rekonstrukciója.

A Kárpát-medence leggazdagabb IX—XI. századi aranyeletének, a nagyszentmiklósi aranykincsnek másolatát is láthatjuk. Ezenkívül fontosabb kiállítási darabok (mind Csongrád megye múzeumaiból) a bojárhalmi magyar asszony félkilónyi ezüst ruhadíszé és a legújabb ásatási anyagból a bizánci kereszt, festett edények a székutasi avar temetőből és az eperjesi honfoglaláskori sírok mellékletei.

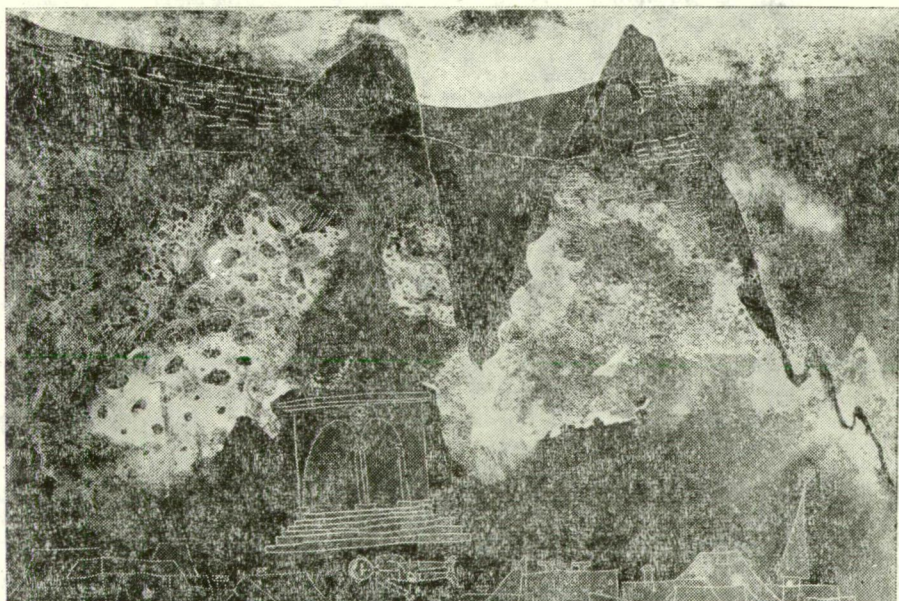
KOVÁCS ÉVA ÉS PUSKÁS IMRE KIÁLLÍTÁSA

A Képcsarnok Vállalat évek óta megrendezi kiállítását neves iparművészek alkotásaiból az ünnepi hetek alatt. Az idén a kerámia és a textil művésze találkozott: két igazán kiváló művész alkotásait láthattuk.

Puskás Imre szegedi származású művész. Színes, figurás faliszőnyegeivel rendkívül nagy sikert aratott. Különösen érdekesek a népi alakok, amelyek megjelenítése teljesen egyéni ötlet. Szépek a hagyományosabb, de színeiben gazdag szőnyegek is — s a siker bizonyítéka, hogy mind gazdára leltek.

Kovács Éva alkotásai használati tárgyak. Különféle készletek és tálak képviselték a művészt. Sötét, ünnepélyes, szolid színek, geometrikus formák vallottak a sokoldalú művészegyériségről.

LACZÓ KATALIN

KOPACZ MÁRIA: HAJNALI BOMBÁZÁS